

На основу чл. 21. и 79. Закона о референдуму и народној иницијативи („Службени гласник РС”, број 111/21),

Републичка изборна комисија, на седници одржаној 29. новембра 2021. године, донела је

У П У Т С Т В О

ЗА УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА РЕПУБЛИЧКОГ РЕФЕРЕНДУМА

I. УВОДНА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим упутством ближе се уређује начин на који гласачки одбори утврђују резултате гласања на републичком референдуму на гласачком месту, начин на који изборне комисије јединица локалних самоуправа (у даљем тексту: поткомисије) утврђују резултате гласања на републичком референдуму са свих гласачких места са своје територије, као и начин на који Републичка изборна комисија утврђује укупне резултате републичког референдума.

II. УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА НА ГЛАСАЧКОМ МЕСТУ

Члан 2.

(1) По завршетку гласања на републичком референдуму, гласачки одбор утврђује резултате гласања на гласачком месту.

(2) Утврђивању резултата гласања морају да присуствују сви чланови гласачког одбора или њихови заменици.

(3) Током утврђивања резултата гласања, гласачки одбор прво попуњава Контролни формулар за проверу логичко-рачунске исправности резултата гласања на гласачком месту (у даљем тексту: Контролни формулар), на Обрасцу РГ-1 који је саставни део овог упутства.

(4) Након попуњавања Контролног формулара, врши се логичко-рачунска контрола утврђених резултата гласања, да би се, тек пошто се утврди да су резултати логичко-рачунски исправни, они уписали у Записник о раду гласачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања на републичком референдуму (у даљем тексту: Записник о раду гласачког одбора), на Обрасцу РГ-2 који је саставни део овог упутства.

1. Поступак попуњавања Контролног формулара

Члан 3.

Поступак попуњавања Контролног формулара спроводи на следећи начин:

1) прво се утврђује **укупан број уписаних гласача на гласачком месту**. Овај број се утврђује на основу броја гласача уписаних у извод из бирачког списка и евентуалног броја гласача уписаних у посебан извод из бирачког списка, ако су на том гласачком месту гласали гласачи на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или

установама Војске Србије (у даљем тексту: посебан извод из бирачког списка за гласање гласача у Војсци Србије). Ако је уз извод из бирачког списка достављен и списак накнадних промена у бирачком списку, гласачки одбор мора да у укупан број уписаних гласача уброји и оне који су додатно уписани у бирачки списак и да одузме онај број гласача који су брисани из бирачког списка. Утврђени број укупно уписаних гласача треба да буде једнак коначном броју гласача на том гласачком месту који је утврдила Републичка изборна комисија (у даљем тексту: Комисија) и објавила на својој веб-презентацији у оквиру Решења о утврђивању коначног броја гласача у Републици Србији. Укупан број уписаних гласача уписује се у рубрику 12.1. Контролног формулара;

2) затим се утврђује **број гласача који су гласали**, тако што се пребројавају гласачи који су заокружени у изводу из бирачког списка, списку накнадних промена у бирачком списку и посебном изводу из бирачког списка за гласање гласача у Војсци Србије и тај број се уписује у рубрику 12.2. Контролног формулара. Приликом пребројавања, гласачки одбор мора да провери да ли су у изводу из бирачког списка заокружени сви гласачи који су гласали ван гласачког места, као и да ли је гласач који је гласао ван гласачког места а није потписао потврду о изборном праву за гласање ван гласачког места, грешком случајно заокружен у изводу из бирачког списка, јер тај гласач не треба да буде заокружен у изводу нити убројан у гласаче који су гласали;

3) након тога се у рубрику 12.3. Контролног формулара уписује **број примљених гласачких листића**;

4) потом се пребројавају **неупотребљени гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику 12.4. Контролног формулара;

5) након тога се **отвара гласачка кутија и проверава да ли се у њој налази Контролни лист** за проверу исправности гласачке кутије;

6) потом се пребројавају сви гласачки листићи у гласачкој кутији (употребљени гласачки листићи) и тај број се уписује у рубрику 12.5. Контролног формулара;

7) гласачки листићи се, затим, **разврставају на важеће и неважеће**;

8) **пребројавају се прво неважећи гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику 12.6. Контролног формулара;

9) затим се **пребројавају сви важећи гласачки листићи** и тај број се уписује у рубрику 12.7. Контролног формулара;

10) након тога се **важећи гласачки листићи разврставају према понуђеним одговорима**, утврђује се број гласова који је дат за сваки од понуђених одговора и оба броја се уписују у одговарајуће поље у табели у оквиру рубрике 12.8. Контролног формулара.

Члан 4.

(1) Гласачки одбор мора да обрати пажњу на то да Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије случајно не уброји међу гласачке листиће.

(2) У случају да гласач који је гласао ван гласачког места није потписао потврду о изборном праву за гласање ван гласачког места или та потврда недостаје, гласачки одбор треба да гласачки листић тог гласача (који

се налази у запечаћеној коверти у којој се предаје поткомисији после гласања), уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

(3) У случају да неки гласачки одбор залепи један гласачки листић на гласачку кутију, тај гласачки листић након гласања треба да се уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

2. Разликовање важећег и неважећег гласачког листића

Члан 5.

(1) Неважећи гласачки листић је онај на коме су заокружена оба понуђена одговора или ниједан од понуђених одговора или који је тако попуњен да се не може са сигурношћу утврдити како се гласач изјаснио.

(2) Важећи гласачки листић јесте онај на коме је заокружен или подвучен један од понуђених одговора, као и гласачки листић који је попуњен на начин из којег се са сигурношћу може закључити како се гласач изјаснио.

(3) Ако је гласачки листић попуњен на начин из кога се може поуздано утврдити за који од понуђених одговора се гласач изјаснио, он ће бити важећи упркос томе:

- 1) што су на гласачком листићу исписани или нацртани коментари, пароле и друге поруке;
- 2) што је прецртан други понуђени одговор.

3. Логичко-рачунска контрола утврђених резултата гласања

Члан 6.

(1) Пошто попуни Контролни формулар и утврди резултате гласања на гласачком месту на начин описан у члану 3. овог упутства, гласачки одбор је дужан да изврши логичко-рачунску контролу утврђених резултата које је уписао у Контролни формулар.

(2) Логичко-рачунска контрола из става 1. овог члана обухвата: рачунско слагање података о гласачима, рачунско слагање података о гласачима и гласачким листићима и рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима.

Рачунско слагање података о гласачима

Члан 7.

(1) Укупан број гласача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара) једнак је броју гласача који су заокружени у изводу из бирачког списка, у списку накнадних промена у бирачком списку, ако је достављен уз извод из бирачког списка и евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање гласача у Војсци Србије.

(2) Укупан број гласача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара) може бити само једнак или мањи од броја гласача уписаних у извод из бирачког списка, списак накнадних промена у бирачком списку и у евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање гласача у Војсци Србије (рубрика 12.1. Контролног формулара).

Рачунско слагање података о гласачима и гласачким листићима

Члан 8.

(1) Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (број употребљених гласачких листића - рубрика 12.5. Контролног формулара) може бити само једнак или мањи од броја гласача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара).

(2) Број примљених гласачких листића (рубрика 12.3. Контролног формулара) треба да буде једнак збиру: броја неупотребљених гласачких листића (рубрика 12.4. Контролног формулара) и броја гласача који су гласали (рубрика 12.2. Контролног формулара).

Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Члан 9.

(1) Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (број употребљених гласачких листића - рубрика 12.5. Контролног формулара) треба да буде једнак збиру: броја неважећих гласачких листића (рубрика 12.6. Контролног формулара) и броја важећих гласачких листића (рубрика 12.7. Контролног формулара).

(2) Број важећих гласачких листића (рубрика 12.7. Контролног формулара) треба да буде једнак збиру бројева гласова које су добила оба понуђена одговора (табела у рубрици 12.8. Контролног формулара).

Рачунско слагање података о гласачким листићима

Члан 10.

(1) Број гласачких листића у гласачкој кутији (рубрика 12.5. Контролног формулара) мора да буде једнак збиру броја важећих гласачких листића (рубрика 12.7. Контролног формулара) и броја неважећих гласачких листића (рубрика 12.6. Контролног формулара).

(2) Број примљених гласачких листића (рубрика 12.3. Контролног формулара) може да буде само једнак или мањи од збира броја неупотребљених гласачких листића (рубрика 12.4. Контролног формулара) и броја гласачких листића у гласачкој кутији (рубрика 12.5. Контролног формулара).

4. Уписивање резултата гласања у Записник о раду гласачког одбора

Члан 11.

Пошто констатује да су, након извршене логичко-рачунске контроле у складу са одредбама чл. 7. до 9. овог упутства, резултати гласања логичко-рачунски исправни, гласачки одбор приступа уписивању резултата гласања у Записник о раду гласачког одбора, тако што прво треба да провери да ли је попунио прве четири тачке Записника, након чега у Записник читко уписује:

1) податке о гласању гласача уз помоћ помагача (тачка 5. Записника);

2) податке о гласању гласача ван гласачког места (тачка 6. Записника);

3) да ли је у гласачкој кутији пронашао Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије (тачка 10.3. Записника);

4) укупан број уписаних гласача (из рубрике 12.1. Контролног формулара у рубрику 12.1. Записника);

5) број гласача који су гласали (из рубрике 12.2. Контролног формулара у рубрику 12.2. Записника);

6) број примљених гласачких листића (из рубрике 12.3. Контролног формулара у рубрику 12.3. Записника);

7) број неупотребљених гласачких листића (из рубрике 12.4. Контролног формулара у рубрику 12.4. Записника);

8) број гласачких листића у гласачкој кутији (из рубрике 12.5. Контролног формулара у рубрику 12.5. Записника);

9) број неважећих гласачких листића (из рубрике 12.6. Контролног формулара у рубрику 12.6. Записника);

10) број важећих гласачких листића (из рубрике 12.7. Контролног формулара у рубрику 12.7. Записника);

11) број гласова који је добио сваки од оба понуђена одговора (из табеле у оквиру рубрике 12.8. Контролног формулара у одговарајућу рубрику у табели у оквиру рубрике 12.8. Записника).

Паковање гласачког материјала

Члан 12.

(1) Пошто заврши са уписивањем резултата гласања у Записник о раду гласачког одбора, гласачки одбор:

1) Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да је у њему Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;

2) неупотребљене гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему неупотребљени гласачки листићи;

3) неважеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему неважећи гласачки листићи;

4) све важеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему важећи гласачки листићи;

5) потврде о изборном праву за гласање ван гласачког места ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему потврде о изборном праву за гласање ван гласачког места.

(2) На свим ковертама из става 1. овог члана **обавезно** треба да буде наведен и назив општине/града и број гласачког места.

Члан 13.

Након што спакује гласачки материјал, гласачки одбор треба да заврши сачињавање записника о раду гласачког одбора, тако што ће на одговарајући начин попунити/заокружити преостале тачке записника о раду гласачког одбора.

Члан 14.

(1) Записник о раду гласачког одбора потписују сви присутни чланови, односно заменици чланова гласачког одбора.

(2) Ако Записник о раду гласачког одбора одбију да потпишу поједини чланови гласачког одбора, то се констатује у Записнику о раду гласачког одбора и уз то се евентуално наводе и разлози због којих Записник нису желели да потпишу (тачка 16. Записника).

(3) Пошто се обави потписивање Записника о раду гласачког одбора, председник гласачког одбора констатује време у које је гласачки одбор завршио са радом и то време уписује у Записник о раду гласачког одбора (тачка 17. Записника).

Члан 15.

(1) Записник о раду гласачког одбора израђује се у три примерака.

(2) Први (оригинални) и други примерак Записника о раду гласачког одбора обавезно се доставља поткомисији.

(3) Трећи примерак Записника истиче се на гласачком месту на јавни увид.

(4) Ако су на гласачком месту гласали сви гласачи који су уписани у извод из бирачког списка, гласање се закључује и пре истека времена одређеног за гласање, а резултати гласања не смеју се јавно саопштавати нити се записник о раду гласачког одбора сме истаћи на гласачком месту на јавни увид пре истека времена одређеног за гласање.

(5) Гласачки одбор у иностранству први и други примерак Записника о раду гласачког одбора доставља непосредно Комисији.

(6) Текст обрасца записника о раду гласачког одбора штампа се на српском језику, ћириличким писмом.

(7) У општинама/градовима у којима је на дан расписивања републичког референдума у службеној употреби језик националне мањине, текст обрасца Записника о раду гласачког одбора штампа се на српском језику, ћириличким писмом, а испод тог текста штампа се текст на језику и писму националне мањине, истим обликом и величином слова.

(8) Ако је у општини/граду на дан расписивања републичког референдума у службеној употреби више језика националних мањина, текст на језицима националних мањина исписује се после текста на српском језику, по азбучном реду назива језика националне мањине.

Члан 16.

(1) Пошто утврди резултате гласања на гласачком месту, гласачки одбор у року од 12 сати од затварања гласачког места предаје поткомисији у згради општине/града гласачки материјал, на начин прописан посебним упутством Комисије.

(2) После гласања у иностранству, гласачки одбор без одлагања преноси гласачки материјал са гласачког места у иностранству у Републику Србију на начин на који се доставља дипломатска пошиљка и предаје га непосредно Комисији у просторијама Комисије.

Члан 17.

Приликом примопредаје гласачког материјала након завршетка гласања, представници гласачког одбора и поткомисије, односно Комисије,

као и представници републичке организације надлежне за послове статистике дужни су да изврше контролу записника о раду гласачког одбора, на основу увида у гласачки материјал констатују евентуалне грешке у попуњавању записника и о томе сачине извештај, према Обрасцу РГ-3, који је састави део овог упутства, са предлогом за поступање поткомисије у вези са констатованим грешкама.

Члан 18.

(1) Одмах пошто прими гласачки материјал од гласачког одбора и изврши контролу записника о раду гласачког одбора, поткомисија скенира први (оригинални) примерак Записника о раду гласачког одбора и доставља га Комисији.

(2) Комисија све записнике о раду гласачких одбора објављује на својој веб-презентацији.

III. УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА РЕПУБЛИЧКОГ РЕФЕРЕНДУМА

Утврђивање резултата гласања у јединици локалне самоуправе

Члан 19.

Поткомисија утврђује резултате гласања на републичком референдуму на свим гласачким местима на својој територији, укључујући и гласачка места унутар завода за извршење кривичних санкција, чији се резултати приказују као посебан део извештаја о резултатима гласања на територији јединице локалне самоуправе.

Поступање са лаким грешкама

Члан 20.

(1) Ако у записнику о раду гласачког одбора постоје очигледне омашке у попуњавању тог записника (лаке грешке), поткомисија на основу извештаја којим су констатоване грешке у попуњавању записника о раду гласачког одбора и гласачког материјала, доноси решење о исправљању записника о раду гласачког одбора, према Обрасцу РГ-4 који је саставни део овог упутства.

(2) Лаке грешке су:

1) ако није уписан број укупно уписаних гласача или се уписани број разликује од коначног броја гласача утврђеног решењем Републичке изборне комисије о утврђивању коначног броја гласача;

2) ако није уписан број гласача који је гласао;

3) није уписан број примљених гласачких листића или уписани број примљених гласачких листића није једнак збиру неупотребљених гласачких листића и броја гласача који су гласали, а сви остали резултати гласања су логичко-рачунски исправни;

4) ако није уписан број неупотребљених гласачких листића;

5) ако није уписан укупан број гласачких листића у гласачкој кутији;

6) ако није уписан или је нетачно уписан број важећих гласачких листића, а збир броја неважећих гласачких листића и броја гласова које је појединачно добио сваки од понуђених одговора једнак је броју листића који се налазе у гласачкој кутији;

7) ако није уписан или ако је нетачно уписан број неважећих гласачких листића, а збир броја гласова које је појединачно добио сваки од понуђених одговора једнак је или мањи од броја гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији.

Поступање са тешким грешкама

Члан 21.

Ако у записнику о раду гласачког одбора постоје грубе логичко-рачунске грешке (тешке грешке), поткомисија на основу увида у изборни материјал може донети решење о исправљању записника о раду бирачког одбора.

Немогућност да се утврде резултати гласања на гласачком месту

Члан 22.

(1) Поткомисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном гласачком месту не могу утврдити резултати гласања ако:

1) гласање на том гласачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено;

2) не добије записник о раду гласачког одбора;

3) достављени записник о раду гласачког одбора није потписао ниједан члан гласачког одбора;

4) постоје грубе и неотклоњиве логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду гласачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни гласачки материјал са гласачког места.

(2) Образац решења из става 1. овог члана (Образац РГ-5) саставни је део овог упутства.

Поништавање гласања на гласачком месту по службеној дужности

Члан 23.

(1) Ако констатује да постоји неправилност која је разлог да се гласање на гласачком месту поништи, поткомисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на гласачком месту ако утврди:

1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласача који су гласали;

2) да је гласачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка;

3) да у гласачкој кутији нема контролног листа за проверу исправности гласачке кутије, односно да није попуњен или да га није потписао први гласач и бар један члан гласачког одбора;

4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и броја гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио гласачки одбор.

(2) Образац решења из става 1. овог члана (Образац РГ-6) саставни је део овог упутства.

Извештај о резултатима гласања на територији јединице локалне самоуправе

Члан 24.

(1) На основу статистичке обрада података о резултатима гласања из записника о раду гласачких одбора, поткомисија, у року од 48 сати од затварања гласачких места утврђује извештај о резултатима гласања са свих гласачких места са своје територије, на Обрасцу РГ-7 који је саставни део овог упутства, и доставља га Комисији у року од 24 сата од утврђивања извештаја.

(2) Ако је поткомисији коју је образовала Комисија у складу са одредбама Закона о референдуму и народној иницијативи поверена надлежност за више јединица локалне самоуправе у којима на дан ступања на снагу одлуке о расписивању републичког референдума нису образоване локалне изборне комисије, поткомисија једним извештај утврђује резултате гласања са свих бирачких места у свим јединицама локалне самоуправе за које је надлежна.

(3) Извештај из става 1. овог члана обавезно садржи:

- број гласачких места на којима је спроведено гласање;
- укупан број гласача уписаних у изводе из бирачког списка, евентуалне спискове накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка;
- укупан број гласача који је гласао;
- укупан број гласачких листића примљених на гласачким местима;
- укупан број неупотребљених гласачких листића;
- укупан број употребљених гласачких листића (укупан број гласачких листића који се налазио у гласачким кутијама);
- укупан број неважећих гласачких листића;
- укупан број важећих гласачких листића;
- укупан број гласача који су се изјаснили заокруживањем одговора „ЗА“ односно „ДА“;
- укупан број гласача који су се изјаснили заокруживањем одговора „ПРОТИВ“ односно „НЕ“.

Члан 25.

(1) Републичка организација надлежна за послове статистике одређује лица које ће у седишту општине/града извршити статистичку обраду података о резултатима гласања на територији те општине/града.

(2) Статистичка обрада података о резултатима гласања обухвата унос резултата гласања из записника о раду гласачких одбора у базу укупних резултата гласања, логичко-рачунску контролу резултата унетих у записнике о раду гласачких одбора, израду извештаја за потребе поткомисије и израду укупних резултата гласања на територији општине/града.

Члан 26.

Ако поткомисија не утврди резултате гласања у складу са одредбама Закона о референдуму и народној иницијативи и одредбама овог

упутства, Републичка изборна комисија преузима целокупан гласачки материјал и утврђује резултате гласања на територији те поткомисије.

Утврђивање резултата гласања на гласачким местима у иностранству

Члан 27.

Комисија утврђује резултате гласања на републичком референдуму на гласачким местима у иностранству сходном применом одредаба овог упутства којима је уређено утврђивање резултата гласања на гласачким местима у јединици локалне самоуправе.

Понављање гласања

Члан 28.

(1) Гласање на гласачком месту се понавља ако је констатовано да се на том гласачком месту не могу утврдити резултати гласања или ако је гласање на том гласачком месту поништено.

(2) Решење о спровођењу поновног гласања на гласачком месту Комисија доноси у року од три дана од дана када је од поткомисије примила решење којим је констатовано да се на том гласачком месту не могу утврдити резултати гласања, односно решење којим је гласање на том гласачком месту поништено.

(3) Ако је против решења којим је констатовано да се на гласачком месту не могу утврдити резултати гласања, односно решења којим је гласање на гласачком месту поништено поднето правно средство, рок за доношење решења о спровођењу поновног гласања на том гласачком месту рачуна се од дана када је Комисији достављена одлука по правном средству.

(4) Поновно гласање спроводи се у року од седам дана од дана доношења решења о спровођењу поновног гласања.

(5) За спровођење поновног гласања поткомисија именује нови састав гласачког одбора.

IV. УТВРЂИВАЊЕ УКУПНИХ РЕЗУЛТАТА РЕПУБЛИЧКОГ РЕФЕРЕНДУМА

Члан 29.

(1) Укупне резултате републичког референдума, на основу пристиглих извештаја поткомисија о резултатима гласања у јединицама локалне самоуправе и резултата гласања на гласачким местима у иностранству, Комисија утврђује и објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“ у року од 48 сати од када је добила све резултате гласања.

(2) Комисија на својој веб-презентацији објављује резултате гласања по гласачким местима и јединицама локалних самоуправа.

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 30.

Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

02 Број 014-106/21

У Београду, 29. новембра 2021. године

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ПРЕДСЕДНИК

Владимир Димитријевић